

Ἐν τούτοις δὲν ἔχομεν χρεῖαν νὰ εἰπωμεν ὅτι ὁ ἀρχιερεὺς τῆς Δύσεως ἔσπευσε νὰ ὤφεληθῆ ἔκ τῶν παραχωρήσεων τὰς ὁποίας κατὰ τὸ φαινόμενον ἐποίουν εἰς αὐτὸν αἱ ἐπιστολαὶ τοῦ Βασιλείου καὶ τοῦ Ἰγνατίου. Ὅταν ἔφθασαν αἱ ἐπιστολαὶ αὗται εἰς Ρώμην, ὁ πάπας Νικόλαος εἶχεν ἀποθάνει· ἀλλ' ὁ διάδοχος αὐτοῦ Ἀδριανὸς Β' συνεκάλεσεν ἐν ἀρχῇ Ἰουνίου 869 ἰδίαν εἰς Ρώμην σύνοδον ἣτις κατεδίκασεν ἀπάσας τὰς ἐν Κωνσταντινουπόλει κατὰ τοῦ ἀποστολικοῦ θρόνου καὶ τοῦ Ἰγνατίου συγκροτηθείσας συνόδους, ὡς παρασυναγωγὰς, ἀνεθεμάτισεν αὐτῆς τὸν Φώτιον καὶ ἀπένειμε συγγνώμην εἰς τοὺς μετ' αὐτοῦ συμπράξαντας, ἐὰν μετανοήσαντες φανῶσιν εὐπειθεῖς εἰς τὰ παπικὰ δόγματα. Μεθ' ὃ ὁ πάπας ἐξέπεστειλεν εἰς Κωνσταντινούπολιν τρεῖς τοποτηρητὰς ἵνα κομίσωσι τὰς προκειμένας ἀποφάσεις, καὶ προσέτι πρὸς δῆλωσιν ρητῆς εἰς τὸν ρωμαϊκὸν θρόνον καὶ τὰ δόγματα αὐτοῦ ὑποταγῆς φροντίσωσι νὰ ὑπογραφῶσι πάντα ταῦτα ὑπὸ πάντων τῶν ἀρχιερέων τῆς Ἀνατολῆς καὶ προεδρεύσωσι τῆς οἰκουμενικῆς συνόδου, ἣτις προέκειτο ἤδη νὰ συγκροτηθῆ αὐτόθι. Ἡ σύνοδος αὕτη συνήλθε τῇ 5 Ὀκτωβρίου 869 καὶ ἐν αὐτῇ ὁ, τε Βασίλειος καὶ ὁ Ἰγνάτιος ἀπεφάσισαν νὰ ἐπιμείνωσι πολιτευόμενοι ὅσον ἐνδέχεται οὐμβιβαστικῶς, τόσῳ μᾶλλον ὅσῳ ὁ κύριος ἢ μᾶλλον ὁ μόνος σκοπὸς τῆς συνόδου ταύτης ἦτο νὰ ἐπαναληφθῆ ἡ καταδίκη τοῦ Φωτίου καὶ τῶν φωτιανῶν, ὅσοι δὲν ἤθελον ἀναγνωρίσει τὴν γενομένην μεταβολήν, ὃ ἔστι νὰ ἐπικυρωθῶσιν ὅσα ἔπραξαν ὁ Βασίλειος καὶ ὁ Ἰγνάτιος. Ἄλλ' ἂν ἐπολιτεύθησαν οὐμβιβαστικῶς δὲν ὑπετάχθησαν, πολλοῦ γε δεῖ, εἰς ὅλας τὰς θελήσεις τοῦ ἀρχιερέως τῆς Ρώμης καὶ τῶν τοποτηρητῶν αὐτοῦ. Ὁ τῆς ἐνώσεως τύπος, ὃν λατινιστὶ συντεταγμένον ἐξέπεστειλεν ἔκ Ρώμης ὁ πάπας, ἵνα ὑπογραφῆ ὑπὸ τῶν ἀρχιερέων τῆς Ἀνατολῆς, δὲν μετεφράσθη κατὰ λέξιν εἰς τὴν ἑλληνικὴν ἀλλ' ἐπὶ τὸ συντομώτερον καὶ προσέτι εἰς τρόπον ὅλως ἀναιροῦντα τοὺς ὅρους τῆς εἰς τὸν ἀρχιερατικὸν τῆς Ρώμης θρόνον ὑποταγῆς. Ταύτην δὲ τὴν οὕτω πῶς ἑλληνιστὶ διατυπωθεῖσαν δῆλωσιν ὑπέγραψαν οἱ ἐπίσκοποι τῆς Ἀνατολῆς. Ἐν ἄλλοις λέξεσιν ἔγινε καὶ ἤδη ὅ,τι εἶχε πράξει ὁ πατριάρχης Ταράσιος ὡς πρὸς τὰς πατριαρχικὰς ἀξιώσεις τοῦ Ἀδριανοῦ Α' ἐπὶ τῆς Ζ' οἰκουμενικῆς συνόδου (Κεφ. Δ' βιβλ. Γ' τοῦ τρίτου τόμου). Γρόντι τὸ ἑλληνικὸν κείμενον, τὸ ὁποῖον ὑπέγραψαν οἱ ἡμέτεροι, ἔλεγεν ἀπλῶς ὅτι ἀναθεματίζουσι τὸν Φώτιον καὶ τοὺς ὁπαδοὺς αὐτοῦ, ὅτι παραδέχονται πάντα ὅσα περὶ αὐτοῦ ἀπεφάσισεν ὁ Νικόλαος καὶ μετ' αὐτὸν ὁ Ἀδριανός, ἀλλ' οὐδὲν περὶ τῆς ἀναγνωρίσεως τῆς κυριαρχικῆς τοῦ πάπα ἐξουσίας διελάμβανε. Κατὰ δὲ τὰς ἐπομένας ἀποφάνσεις καὶ ἐνεργείας τῆς συνόδου ἔμελλε νὰ ἀποκαλυφθῆ ἔτι σαφέστερον ἢ τοῦ Βασιλείου, τοῦ Ἰγνατίου καὶ τῶν περὶ αὐτοὺς ἐπὶ τοῦ προκειμένου προαίρεσις. Κατ' αὐτὴν τὴν ὁμολογίαν τοῦ Ἐργενοῦιδεοῦ ἡ ἀρχὴ ἣτις ἐπεκράτησε τῶν συζητήσεων οὐ μόνον ἀλλὰ καὶ αὐτῶν τῶν ἀποφάσεων τῆς προκειμένης συνόδου εἶναι ὅτι οὐχὶ ὁ πάπας μόνος καὶ ἀποκλειστικῶς ἀλλ' οἱ πέντε πατριαρχαὶ, ὃ ἔστιν ὁ Ρώμης, ὁ Κωνσταντινουπόλεως, ὁ Ἀλεξανδρείας, ὁ Ἀντιοχείας καὶ ὁ Ἱεροσολύμων, εἶναι οἱ δικαιούμενοι νὰ κρίνωσιν ἀπὸ κοινοῦ περὶ παντὸς ἐκκλησιαστικοῦ ζητήματος, ἀφορῶντος εἰς τὴν ὅλην ἐκκλησίαν. Πρῶτος ὁ πατριάρχης Ἱεροσολύμων Ἡλίας ἀπεφάνητο ὅτι «τὰς πατριαρχικὰς κεφαλὰς ἐν τῷ κόσμῳ ἔθετο τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, ἵνα τὰ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Θεοῦ ἀναφυόμενα σκάνδαλα δι' αὐτῶν ἀφανίζωνται» ἀπλῶς δὲ προκαθήμενον ὀνομάζει τὸν θρόνον τῆς πρεσβυτέρας Ρώμης. Ὁ δὲ Σμύρνης μητροπολίτης Μητροφάνης, εἰς τῶν πιστοτέρων ὁπαδῶν τοῦ Ἰγνατίου, καταδεικνύων τὴν παντελῆ τῶν πέντε ἱεραρχῶν ἰσότητα, εἶπεν ὅτι ὁ Θεὸς «ἔθετο κἀν τῷ στερεώματι τῆς ἐκκλησίας οἷόν τινος μεγάλους φωστῆρας τὰς εὐθεῖς πατριαρχικὰς κεφαλὰς φαῦσιν πάσης τῆς γῆς, ὥστε ἀρχεῖν τῆς ἡμέρας καὶ τῆς νυκτὸς καὶ διαχωρίζειν ἀνά μέσον τοῦ σκότους καὶ ἀνά μέσον τοῦ φωτός». Καὶ αὐτὸς ὁ αὐτοκράτωρ Βασίλειος ἐκφέρει ρητότερον τὴν